

საინვესტიციო პროექტი, როგორც მართვის ოპიქტი

ალეკო ქუთათელაძე,
სტუ პროფესორი
თემური მატუა,
სტუ დოქტორანტი

რეზიუმე

ინვესტირების პროცესის კონცეპტუალური საფუძველია ინვესტირების თეორია, რომელიც წარმოადგენს ეკონომიკური მეცნიერების ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მიმართულებას, რამეთუ მოიცავს პრობლემების საკმაოდ ფართო სპექტრს.

ქართველი და უცხოელი მეცნიერების ავტორობით ინვესტირების თეორიაში არსებული შრომების ანალიზისა და განზოგადების საფუძველზე ინვესტიციები შეიძლება, განვიხილოთ, როგორც სხვადასხვა სახის ობიექტში დაბანდებული კაპიტალი საკმარისად ხანგრძლივი (ერთ წელზე მეტი) ვადით, რაც აუცილებელია ინვესტირების გარკვეული მიზნის მისაღწევად. თავის მხრივ, „კაპიტალში“ უნდა ვიგულისხმოთ ყველაფერი, რასაც კი შემოსავლის მოტანა შეუძლია, ან ადამიანების მიერ საქონლისა და მომსახურეობის წარმოების მიზნით შექმნილი რესურსები.

საკვანძო სიტყვები: ინვესტიცია, საინვესტიციო პროექტი, კაპიტალი, საინვესტიციო რისკი, ეკონომიკური კრიზისი, ფინანსური რესურსები, საინვესტიციო ციკლი.

ძირითადი ტექსტი

ინვესტიციების ცნების განხილვისას აუცილებელია მხედველობაში მივიღოთ ის ფაქტი, რომ ინვესტიციას მიმდინარე დაფინანსებისგან განასხვავებს დაბანდების შედარებით ხანგრძლივი პერიოდი (როგორც წესი, ერთ წელზე მეტი). ამასთან დაკავშირებით, ცნება „ინვესტიციის“ ერთ-ერთ მდგენელს წარმოადგენს დაბანდებების დროითი ასპექტი. ინვესტიციების

დროითი ასპექტის განსაზღვრას უკავშირდება შემდეგი ცნებები:

1. კაპიტალის დროითი ღირებულების ცნება. ინვესტიციებთან დაკავშირებულ ანგარიშებში გამოიყენება დაბანდებისა და შემოსავლის სამომავლო ღირებულება (Accumulated of Future Value) და მიმდინარე ღირებულება (Present Value), ანუ ინვესტიციების ღირებულება აწმყოში; ანგარიშები კი წარმოებს დისკონტირების მეთოდების გამოყენებით.

2. საინვესტიციო რისკის, ანუ კაპიტალის ღირებულების სამომავლო ცვლილებასთან დაკავშირებული გაურკვევლობის ცნება. თუმცა, ფორმალურად არსებობს განსხვავება რისკსა და გაურკვევლობას შორის, პრაქტიკაში ეს ორი ტერმინი იხმარება ან როგორც სინონიმები, ან გამოიყენება ერთმანეთის ასახსნელად. ამიტომ საინვესტიციო რისკი უნდა განისაზღვროს, როგორც ინვესტიციების დაბრუნების სიჩქარესთან დაკავშირებული გაურკვევლობის გაგება.

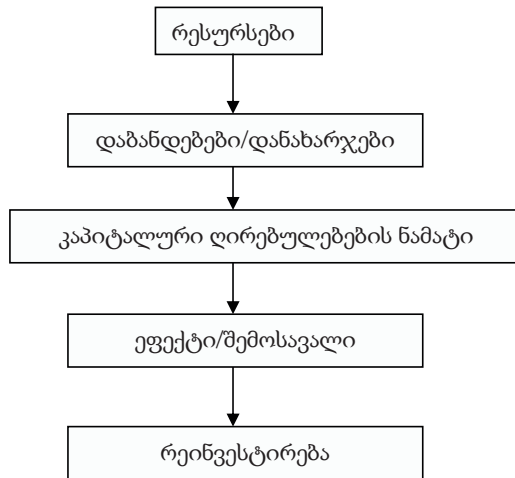
3. ინფლაციური მდგენელი. რამდენადაც დროის შუალედი ინვესტირებისას საკმაოდ დიდია, დაბანდების ვადაში ინფლაციის ტემპმა შეიძლება შეცვალოს კაპიტალის დაბანდების სიჩქარე. დროითი ასპექტის სამივე ფაქტორი გათვალისწინებული უნდა იყოს საწარმოს საინვესტიციო მიზნების ფორმირებისას.

ინვესტირების პროცესი ჩვენ შეგვიძლია წარმოვადგინოთ შემდეგი ჯაჭვის სახით (ნახ. 1.).

ურთიერთქმედებათა ამ ჯაჭვის რეალიზების პრაქტიკული ნაბიჯები, ანუ ინვესტიციების რეალიზება წარმოადგენს ინვესტირების პროცესს. განვიხილოთ სურათზე მოცემული ჯაჭვი. ჯაჭვში შეიძლება, გამოვყოთ საწარმოში ინვესტირების პროცესის განხორციელების ძირითადი ეტაპები.

ეტაპი 1 - რესურსების გარდაქმნა დაბანდებებად. ეს არის ინვესტირება, ანუ ინვესტიციების ტრანსფორმაციის პროცესი ინვესტირების ობიექტებში;

ეტაპი 2 - ინვესტიციების ტრანსფორმაციის პროცესის დასრულება ინვესტირების ობიექტებში, ახალი სამომხმარებლო

ნახ. 1. საწარმოს ინვესტირების პროცესის სტრუქტურული სქემა

ღირებულების გაჩენა;

ეტაპი 3 - საბოლოო მიზნის რეალიზაცია, შემოსავლის მიღება ინვესტირებიდან.

ეს ჯაჭვი მესამე ეტაპით როდი სრულდება; იგი გრძელდება შემოსავალი-რესურსების ახალი ურთიერთკავშირით, რომელიც ასახავს საინვესტიციო მოთხოვნის დაგროვების და ფორმირების პროცესებს. ამგვარად, ხორციელდება ინვესტიციების წრებრუნვა.

მსოფლიო ეკონომიკურმა კრიზისმა მნიშვნელოვნად შეზღუდა ინვესტირების პროცესის შესაძლებლობები. ინვესტიციების მკვეთრი დაცემის შემდეგ ეკონომიკის ლიბერალიზაციის პარალელურად დაიწყო საინვესტიციო გარემოს მცირედი გაუმჯობესება. დასაბუთებულია მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის გავლენა საქართველოს საინვესტიციო რეიტინგზე. ეკონომიკური კრიზისის გამო საქართველოს საინვესტიციო რეიტინგის დაქვეითებამ მოზიდული უცხოური ინვესტიციების დარგობრივ სტრუქტურაზეც იმოქმედა. არადამაკმაყოფი-

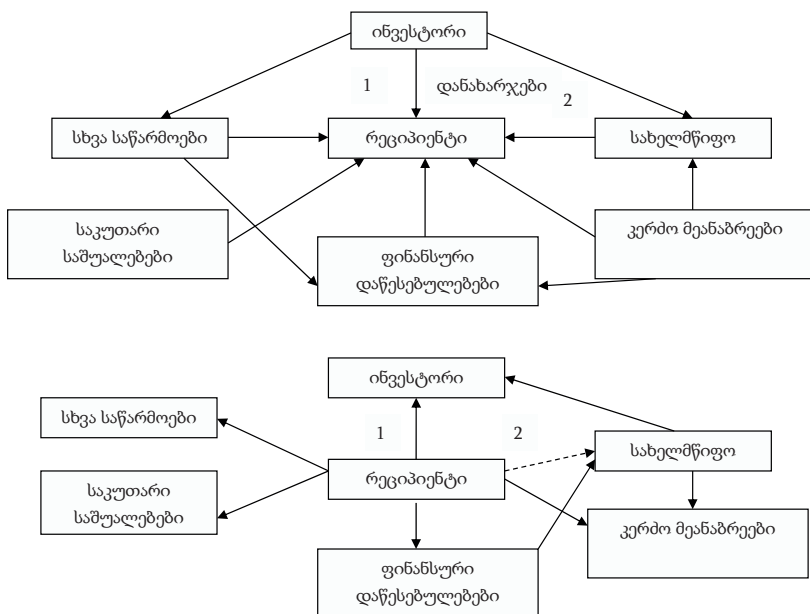
ლებელია საზღვარგარეთელი ინვესტორების დაინტერესება განათლების სფეროთი, ჯანმრთელობის დაცვით და სოფლის მეურნეობით. ეს საქართველოს ეკონომიკის არაეფექტიანი სტრუქტურის ჩამოყალიბებას უწყობს ხელს. ნებისმიერ შემთხვევაში, ინვესტირების სფეროში კრიზისის საბოლოოდ დაძლევაზე საუბარი ნაადრევია. ბიუჯეტის დეფიციტის, შიდა ბაზარზე ვალის ნასესხობათა „ფასის“, საპროცენტო განაკვეთებისა და ბოლოს, ინფლაციის დონის შემცირება უდავოდ აუცილებელი, მაგრამ აბსოლუტურად არასაკმარისი პირობებია ინვესტიციების გასაზრდელად. საკმარის პირობებს პირველ რიგში, უნდა მივაკუთვნოთ წარმოების მნიშვნელოვანი გამოცოცხლება. ცხადია, რომ მხოლოდ მზარდ შიდა მოთხოვნა-მიწოდებას შეუძლია, დამატებითი რესურსების უზრუნველყოფა კაპიტალდაბანდებების განსახორციელებლად. მეორე - ფინანსური სტაბილიზაციის დასრულება და ამასთან, არა მხოლოდ მაკრო-, არამედ, ძირითადად, მიკროდონეზე (საწარმოთა დონეზე), ე.ი. წარმოების ლიკვიდობის ამაღლება და მისი რეალური ფინანსური გაჯანსაღება. სწორედ აი, ეს საკმარისი პირობები არ არსებობს და, მიუხედავად შექმნილი აუცილებელი წინაპირობებისა, ინვესტირების პროცესი ფერხდება.

თანამედროვე ინვესტიციების ობიექტია საწარმოები, რომლებიც საჭიროებენ ინვესტიციების მოზიდვას შემდგომი არსებობისთვის ან განვითარებისთვის. ასეთ საწარმოებს „რეციპიენტებს“ ვუწოდებთ.

განვითარებული საბაზრო ურთიერთობების პირობებში ინვესტიციების წყაროებად შეიძლება მოგვევლინოს როგორც საკუთარი, ისე სასესხო საშუალებები. ნახ.2.-ზე ნაჩვენებია ფინანსური სახსრების მოძრაობა ინვესტორიდან რეციპიენტამდე.

უფრო დეტალურად განვიხილოთ მე-2 სურათზე წარმოდგენილი #1 დამოკიდებულება. ფინანსური სახსრების მოძრაობა ინვესტორიდან რეციპიენტამდე შეიძლება განხორციელდეს გამორჩეულად დაბრუნების საფუძვლით. ამ შემთხვევაში ნებისმიერი ინვესტორი ყოველთვის არის დაინტერესებული მოგების მიღებით.

ამასთან, ამ მოგების დონე უნდა იყოს უფრო მაღალი, ვიდრე საყოველთაოდ ხელმისაწვდომი ფინანსური ინსტრუმენტების ერთობლიობით მიღებული შესაძლო მოგების დონეა. დამოკიდებულება #2 ახასიათებს კაპიტალის მოძრაობას, როგორც დაბრუნებადი, ისე არადაბრუნებადი საფუძვლით. უკანასკნელ შემთხვევაში სახელმწიფოს (საქართველოს მთავრობას, ფინანსთა სამინისტროს ან სხვა სახელისუფლებო ორგანოს) შეუძლია, უბრალოდ, გამოყოს სუბსიდიები სახელმწიფო მიზნობრივი პროგრამების საფუძველზე.

ნახ. 2. ფინანსური რესურსების მოძრაობის სქემები

ფინანსური რესურსების შემოდინება შეიძლება მოხდეს როგორც პირდაპირი გზით, ისე ფინანსური შუამავლების (ბანკების, საინვესტიციო ფონდებისა და სხვ.) დახმარებით. ამასთან, ეს უკანასკნელი დამახასიათებელია როგორც პირდაპირი, ისე

ფინანსური ინვესტიციებისთვის. დღეს საქართველოში საინვესტიციო პროგრამების დაფინანსების ქრონიკული დეფიციტის პირობებში კავშირის „ინვესტორი-რეციპიენტის“ განმტკიცებას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს.

ინვესტირების შერჩეული მიმართულებების რეალიზება ასახვას პოულობს საინვესტიციო პროექტში. ამიტომ შემდგომში აუცილებელია ამ მნიშვნელოვანი ცნების არსის განსაზღვრა. იგი არის ღონისძიებათა კომპლექსური გეგმა, რომელიც მოიცავს დაპროექტებას, მშენებლობას, ტექნოლოგიებისა და აღჭურვილობის შეძენას, კადრების მომზადებას და სხვ., რომლებიც მიმართულია ახალი საწარმოს შექმნისკენ ან უკვე მოქმედის მოდერნიზაციისკენ, რის მიზანსაც ეკონომიკური ან სხვა სახის სარგებლის მიღება წარმოადგენს. დღეს საინვესტიციო პროექტი წარმოადგენს ურთიერთდაკავშირებულ ღონისძიებათა კომპლექსს, რომელიც აუცილებელია დროის განსაზღვრულ პერიოდში და დადგენილი ბიუჯეტით დასახული ეკონომიკური ამოცანების განსახორციელებლად, რომლის დროსაც საწარმოს საინვესტიციო საქმიანობის მიზნები ნათლადაა განსაზღვრული.

ათვისებადი ინვესტიციების სახეების მიხედვით, საინვესტიციო პროექტები შეიძლება იყოს სხვადასხვა შემადგენლობისა და ზომის (პროგრამის სხვადასხვა მასშტაბით), ქონდეთ მიზნის მიღწევის სხვადასხვა პერიოდი (განხორციელების ვადა), სირთულის ხარისხი, მიღწევადი ხარისხი და სხვ.

ათვისებადი ინვესტიციების სახეობის მიხედვით, საინვესტიციო პროექტი შეიძლება, იყოს კომერციული, ფონდწარმომქმნელი (ორიენტირებული ძირითადი ფონდების შექმნაზე ან მოდერნიზებაზე), ინოვაციური, სამეცნიერო-კვლევითი.

შინაარსითა და ზომით საინვესტიციო პროექტი შეიძლება დაიყოს სამ ჯგუფად:

- მცირე საინვესტიციო პროექტები, რომლებიც ითვალისწინებს მცირე ზომის საწარმოების შექმნას (მშენებლობას) ან მოქმედი წარმოებების მოდერნიზაციასა და მუშაობის ეფექტიანობის ამაღლებას. ასეთ პროექტებში ინვესტირების მო-

ცულობა როგორც წესი, შეადგენს არა უმეტეს 10 მილიონ აშშ დოლარის;

- საშუალო ზომის საინვესტიციო პროექტები; უმეტეს შემთხვევაში ასეთი პროექტები შედგება მცირე საინვესტიციო პროექტების ნაკრებისგან, რომელთა საერთო ღირებულება შეადგენს 10-დან 100 მლნ. აშშ დოლარს;

- მსხვილი საინვესტიციო პროექტები; ასეთ პროექტებში ფინანსური დაბანდების მოცულობა როგორც წესი, 100 მლნ. აშშ დოლარს აჭარბებს.

უნდა აღინიშნოს, რომ საინვესტიციო პროექტის ღირებულების ზრდა ამ პროექტს ინვესტორისთვის პრაქტიკულად ყოველთვის ნაკლებ მიმზიდველს ხდის. ეს ძირითადად შეიძლება აიხსნას ორი მიზეზით:

პირველი, რაც მეტია საინვესტიციო პროექტის რეალიზებისთვის საჭირო ფინანსური რესურსები, როგორც წესი, მით მეტია პროექტის განხორციელების ხანგრძლივობა;

მეორე, პროექტის პერსპექტივები უფრო ბუნდოვანია, მოგების მიღების მომენტი დროში „გადაინევს“ და იზრდება რისკები, მათ შორის სავალუტოც.

რეალიზაციის ვადების მიხედვით, საინვესტიციო პროექტებს ყოფენ სამ სახეობად:

- მოკლევადიანი (რეალიზაციის პერიოდით 3 წლამდე);
- საშუალოვადიანი (3-5 წელი);
- გრძელვადიანი (რეალიზაციის 5 წელზე მეტი ვადით).

საინვესტიციო პროექტის განხორციელება საჭიროებს პროექტის განხორციელებასთან დაკავშირებულ ღონისძიებათა გარკვეული ერთობლიობის განხორციელებას. ასეთი ღონისძიებებია: წინასწარი საინვესტიციო კვლევების ჩატარება, რეალიზაციის შესაძლებლობათა ანალიზი, რიგი კონტრაქტების გაფორმება, დაფინანსების ორგანიზება, რესურსული უზრუნველყოფა, მშენებლობა, ობიექტის ექსპლუატაციაში ჩაბარება. ამასთან დაკავშირებით, აუცილებელია საინვესტიციო პროექტების სტრუქტურულად დაყოფა გარკვეული რაოდენობის ურთიერთდაკავშირებულ სტადიებად. ასეთი დაყოფის მიზანია

სხვადასხვა სტადიებზე განსახორციელებელი მმართველობის ოპტიმიზაცია. ჩვეულებრივ, არსებობს სამი ძირითადი ფაზა (სტადია):

- წინასაინვესტიციო;
- საინვესტიციო;
- ექსპლუატაციის (წარმოების).

დეტალურად განვიხილოთ თითოეული სტადია. წინასაინვესტიციო სტადია, როგორც წესი, შედგება ქვესტადიების გარკვეული ნაკრებისგან, მაგრამ ყოველი კონკრეტული საინვესტიციო პროექტის შემთხვევაში მათი შემადგელობა შეიძლება წარმოდგენილი იქნას არა სრული მოცულობით, სხვადასხვა თანმიმდევრობით, სხვადასხვა პრიორიტეტებითა და დამუშავების სხვადასხვა ხარისხით. ამ ქვესტადიებს უნდა მივაკუთვნოთ:

- საინვესტიციო პროექტის განხორციელების შესაძლებლობის დადგენა, კვლევა და ანალიზი;

- საინვესტიციო პროექტის ალტერნატიული ვარიანტების ანალიზი ეკონომიკური, ფუნქციონალური, კონსტრუქციული მახასიათებლებით და მათ საფუძველზე საინვესტიციო პროექტის წინასწარი შერჩევადა წინასწარი ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთება;

- დასკვნა საინვესტიციო პროექტის შესახებ და გადწყვეტილება ინვესტირების შესახებ (შეფასებითი დასკვნა).

შესაბამისად, წინასწარი სტადიის ძირითადი მდგენელია საპროექტო ანალიზის ჩატარება, რომლის არსიც უპირველეს ყოვლისა, მდგომარეობს საინვესტიციო პროექტის დანახარჯებისა და პროექტის რეალიზაციით მიღებული სარგებლის შედარებაში. კომერციული საინვესტიციო პროექტების შემთხვევაში ყოველთვის ტარდება შემდეგი სახის ანალიზი:

- ფინანსური. ამ ანალიზის მიზანს წარმოადგენს შედეგების შესწავლა პროექტის კონკრეტულ მონაწილეებთან დაკავშირებით;

- ორგანიზაციული. მიზანს წარმოადგენს რეკომენდაციების შემუშავება მმართველობის სტრუქტურის ნაწილში;

- ტექნიკური. მიზანს წარმოადგენს ტექნიკური ალტერნატივების, საწარმოს ადგილმდებარეობისა და განხორციელების ვადების შესწავლა.

სახელმწიფოს მონაწილეობით განხორციელებული საინვესტიციო პროექტები, გარდა ზემოქანმოთვლილი ანალიზისა, საჭიროებს ეკონომიკურ, ეკოლოგიურ და სოციალურ ანალიზებსაც.

შევაჯამოთ ზემოთ თქმული: წინასწარი სტადია იწყება დროის იმ მომენტში, როდესაც ინვესტორმა განახორციელა ფინანსური რესურსების პირველი დანახარჯი წინასწარი კვლევების ჩასატარებლად ან სხვა ღონისძიებების განსახორციელებლად. ამ სტადიის დასასრული შეესაბამება დროის იმ მომენტს, როდესაც მიიღება საბოლოო გადანყვეტილება პროექტის ინვესტირების ან მასში მონაწილეობაზე უარის თქმის შესახებ.

საინვესტიციო პროექტის მეორე სტადია გულისხმობს შემდეგი სახის ღონისძიებების განხორციელებას: საპროექტო ორგანიზაციის შერჩევა, აუცილებელი ნახაზების, მოდელებისა და დეტალიზებული ხარჯთაღრიცხვის შედგენა. შესრულებული ანგარიშები იძლევა შესაბამისი ტექნოლოგიისა და მშენებლობის შესაბამისი ორგანიზაციის შერჩევის საშუალებას.

ამგვარად, მოცემული სტადია იწყება დეტალური დაპროექტების მომენტით და სრულდება ობიექტის ექსპლუატაციაში შეყვანით.

მესამე სტადიაზე საინვესტიციო პროექტის დასკვნითი სტადიის დასრულების მომენტის შესახებ უამრავი განმარტება არსებობს. ასე მაგალითად, ეკონომისტთა და ფინანსისტთა ერთი ჯგუფი საუბრობს „პროექტის დახურვაზე“; ამასთან, გაუგებარია, რა იგულისხმება სიტყვა „დახურვაში“. სხვები საინვესტიციო პროექტის დასრულებას უკავშირებენ საწარმოს ექსპლუატაციის დაწყებას. თუმცა, ცნება „ექსპლუატაცია“ ხშირად არ შეესაბამება დასახული მიზნების მიღწევას. მხოლოდ საწარმოს გასვლა დაგეგმილ საპროექტო სიმძლავრეებზე შეიძლება ნიშნავდეს საინვესტიციო პროექტის დასრულებას.

საქონლის წარმოებასთან დაკავშირებული საინვესტიციო

პროექტების განხორციელებისას განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება დროის ფაქტორს. ამიტომ ქვემოთ განვსაზღვრავთ კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი ცნების - საინვესტიციო ციკლის - არსს.

საინვესტიციო ციკლი შეესაბამება დროის იმ ინტერვალს, რომელიც აუცილებელია საინვესტიციო პროექტის სამივე სტადიის რეალიზებისთვის. ანუ შეიძლება, ითქვას, რომ ერთი საინვესტიციო ციკლი დროში ახასიათებს ერთ საინვესტიციო პროექტს.

ერთი საინვესტიციო ციკლის მანძილზე ხდება ფინანსური რესურსების ბრუნვა რეალური წარმოების ინვესტირებითა და შექმნილი მატერიალური პროდუქციის გარდაქმნით ფულად საშუალებებად - მოგებად მისი რეალიზაციის გზით. ამგვარად, საინვესტიციო ციკლიც იწყება დროის იმ მომენტში, როდესაც ინვესტორმა საინვესტიციო პროექტის განხორციელების მიზნით განახორციელა სახსრების პირველი დანახარჯი. საინვესტიციო ციკლის დასასრული შეესაბამება ბიზნეს-გეგმით განსაზღვრული საპროექტო სიმძლავრეების მიღწევას. უნდა აღინიშნოს, რომ რაც ადრე გამოავლენს ინვესტორი საინვესტიციო პროექტის არაეფექტიანობას, მით ნაკლები ფინანსური რესურსი დაიხარჯება წინასწარ სტადიაზე.

საინვესტიციო პროექტების შერჩევასთან დაკავშირებით დაფინანსების ამოცანების გადაჭრა წარმოადგენს საინვესტიციო პროცესის მთავარ მდგენელს, რომელიც კაპიტალის კვლავწარმოების პროცესის ნაწილს წარმოადგენს.

როგორც წესი, საინვესტიციო პროექტის განხორციელებასთან დაკავშირებულ ყველა საკითხს წყვეტს მმართველი. ამასთან დაკავშირებით, მმართველისა და მისი ჯგუფის წევრების კვალიფიკაცია უმთავრესი ფაქტორია, რომელიც მოქმედებს პროექტის განხორციელების პროცესში მის დასაბუთებასა და შედეგების მიღწევაზე.

პროფესიონალი მმართველის ფუნქციებში შედის: კონტრაქტორების შერჩევისას საკონსულტაციო მომსახურების გაწევა ინვესტორისთვის; წინასაპროექტო დასაბუთებების

შესრულება, კონტრაქტების გაფორმებისთვის საჭირო დოკუმენტაციის მომზადება, სამუშაოების შესრულების ვადების, ღირებულებისა და ხარისხის კონტროლი. მმართველის ყველა უფლება და ვალდებულება განისაზღვრება „პროექტის მართვის“ კონტრაქტით, სადაც ჩამოთვლილია გასაწევი მომსახურების სახეები და მათი ანაზღაურების პირობები.

დასკვნა

საქართველოს მეცნიერებისა და პრაქტიკოსების ნაშრომებს შორის, რომლებიც იკვლევს საინვესტიციო პროექტების მართვის საკითხებს, საინტერესოა „მეთოდური მითითებები“, რომლებიც ორიენტირდება საინვესტიციო პროექტების შეფასების მეთოდების უნიფიცირებაზე.

რეკომენდაციები შეიძლება გათვალისწინებული იქნას საინვესტიციო პროექტების ყველა მონაწილისათვის, საკუთრების ნებისმიერი ფორმის საწარმოსათვის, საინვესტიციო პროექტების შემმუშავებელი პირებისათვის, რეგიონული და ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებისათვის, საინვესტიციო პროექტების შემმუშავებისა და განხორციელების სხვა მონაწილეებისათვის და ასევე, იმ პირებისა და ორგანიზაციებისათვის, რომლებიც ატარებენ ასეთი პროექტების ექსპერტიზას. რეკომენდაციები ორიენტირებულია საინვესტიციო პროექტების შემმუშავების პროცესში ამ პროექტების განხორციელებადობისა და ეფექტიანობის შეფასებასთან დაკავშირებული ამოცანების გადაწყვეტაზე, ინვესტორების საინვესტიციო პროექტების განხორციელებაში მონაწილეობის მიზანშეწონილობის დასაბუთებით, პროექტების იმ ვარიანტებთან შედარებით, რომლებიც ხორციელდება საინვესტიციო პროექტების სახელმწიფო, დარგობრივი და სხვა სახის ექსპერტიზის პირობებში.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. ბარათაშვილი ე., მაგრაქველიძე დ. საინვესტიციო გარემოს სრულყოფის პრინციპები საქართველოში. თბ. 2009. 191 გვ.
2. საქართველოს კანონი „ინვესტიციების სახელმწიფო მხარდაჭერის შესახებ“: საქართველოს პარლამენტი, თბ., 2006.
3. სიჭინავა ა., გოგორიშვილი ი. საერთაშორისო საინვესტიციო საქმე და ტრანსნაციონალური კორპორაციები, CD – 733, 2012. 302 გვ. (ელ. ვერსია).
4. სიჭინავა ა., ქუთათელაძე ა., ქალიაშვილი მ. ინვესტიციების მოზიდვის პერსპექტივები საქართველოში. გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეექვსე საერთაშორისო კონფერენცია; „განათლების თანამედროვე გამოწვევები“; გორი, 2013წ. გვ. 290–295.

REFERENCES:

1. E. Baratashvili, D. Magraqvelidze. – Improvement Principles of investement conditions in Georgia. Tbilisi 2009. 191pg.
2. Law of Georgia about “Support for investment by government”. Tbilisi, Parliament of Georgia 2006.
3. A. Sitchinava, I. Gogorishvili. - International investment and transnational corporations. Tbilisi 2012. 203pg. (e-version).
4. A. Sitchinava, A. Kutateladze, M. Kaliashvili. – Future prospects of attracting investments in Georgia. Gori national university’s 6th international conference; “Modern educational challenges”. Gori 2013. 290-295pg.

INVESTMENT PROJECT, AS THE OBJECT TO MANAGE

Aleko Qutateladze, GTU, Professor

Temuri Matua, GTU, Phd Student

RESUME

The conceptual route of the investment process is the investment theory, which represents one of the important directions in science, because of containing the wide spread of complex challenges or problems.

Based on analysis of researches in investment theory, performed by Georgian and Foreign scientists, we can regard the investment as the input of capital in various activities with more than one year in timeline, to achieve the definite goal of investing. Furthermore we should regard “capital” as everything which can bring the revenue, value, or bringing the resources to humans needed to produce the product or service.

Keywords: Investment, Investment Projects, Capital, Investment Risks, Economic Crisis, Financial Resources, Investment Cycle.